

Mindre meddelelser

Fig. 1.

SORTRYGGET VIPSTJERT

(*Motacilla alba yarrellii*)

ynglende i Københavns Sydhavn sommeren 1963.

I foråret 1963 blev der flere gange iagttaget Sortrygget Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii*) i Københavns Sydhavn, således meddeler JOHNNY PETERSEN følgende iagttagelser fra maj:

- 9-5 1 ex.
- 16-5 1 han.
- 21-5 1 han.
- 22-5 1 han.
- 24-5 1 hun.

9-6 blev jeg ringet op af JOHN SPEICH, som fortalte, at han ved 17-tiden havde en han ad. under observation ved Fordfabrikken i Sydhavnen. Sammen med ERIK NIELSEN kørte jeg nu straks derud, og da vi kom til omtalte sted, så vi fuglen løbe omkring på en græsplæne næppe mere end 10 m fra os. Vi blev hurtigt klar over, at den ikke kunne være en ren tilfældighed, idet den løb og fouragerede og med ret små mellemrum fløj ind over en høj mur, ind på selve Fordfabrikkens areal, hvor vi desværre ikke havde mulighed for at komme ind.

10-6 om aftenen besøgte jeg stedet sammen med L. HALLING SØRENSEN, og allerede ved vor ankomst sås 3 nyudfløjne unger på plænen; en gammel fugl løb omkring og madede dem. Denne viste sig at være mørkegrå, ikke sort på ryggen, farven lå nærmest mellem den dagen for iagttagne og en Hvid Vipstjerts han (*Motacilla alba alba*), som vi senere så den sammen med.

Vi havde nu konstateret, at parret havde ynglet på stedet, og ydermere, at det var rent sortrygget.

Næppe var hunnen forsvundet med ungerne, før hannen kom til syne fulgt af en enkelt unge, som den ligeledes madede. Det lykkedes os ikke at se de voksne sammen, men i betragtning af, at vi var

afskåret fra at komme ind på Fordfabrikkens store område, hvor reden må have været, er dette ikke så mærkeligt, da fuglene fortrinsvis opholdt sig her.

11-6 var L. HALLING SØRENSEN, N. HESSELBJERG CHRISTENSEN, EBBE MORTENSEN, ERIK NIELSEN og jeg på stedet, og det lykkedes os atter at se både hun og han. Fotografiet af hannen blev taget af EBBE MORTENSEN ved denne lejlighed. Ungerne sås overhovedet ikke den dag, de har sikkert opholdt sig på Fordfabrikkens areal, hvilket støttes af det faktum, at der gik en time fra de gamle fugle sås første gang, til de atter kom frem på plænen.

13-6 var EBBE MORTENSEN derude i flere timer; han nåede kun at se hannen i nogle få sekunder, inden den fløj i retning mod Valbyparken.

14-6 var jeg selv på stedet 1 time, men så her kun en unge, hvorefter jeg kørte op på den anden side af Sjællandsbroen, ca. 300 m borte, og her så eg på samme sted, hvor de enlige fugle blev iagttaget i maj, hunnen fulgt af en enkelt unge.

Endelig må det nævnes, at JOHN SPEICH 2-7 iagttog han og hun sammen ved Fordfabrikken i ca. 10 min.

Det kan måske umiddelbart lyde lidt mærkeligt, at fuglene har været så lidt stedfaste, men det må tages i betragtning, at yngel først konstateredes, efter at ungerne var udflojne, endvidere har fuglene rige muligheder på det nærliggende store område, hvor en ornitholog ikke uden videre kan færdes.

Det er først anden gang, at denne race har ynglet som et rent par her i landet, idet den herhjemme plejer at parre sig med nominatformen, racen er som bekendt speciel engelsk. Også på trækker er racen meget sjælden her i landet, men den bliver utvivlsomt også overset, da hun og ungfugl nærmest er blyfarvede på undersiden, ikke kulsort, noget en del felthåndbøger er gået meget let henover; endvidere nærmer racerne sig meget hinanden i efterårsdragten.

LITTERATUR:

- HELMS, O., 1937: Sortrygget vipstjert på Fyn. - D.O.F.T. 31: 166.
- LARSEN, JOHS., 1938: Sortrygget vipstjert fra Danmark. D.O.F.T. 32: 173.
- LARSEN, JOHS., 1939: Sortrygget vipstjert atter set ved Fiil Sø. D.O.F.T. 33: 212.
- POULSEN, C. M., 1939: Sortrygget vipstjert ved Thorsminde. D.O.F.T. 33: 213.
- PETERSEN, ERIK., 1953: Sortrygget vipstjert på Bornholm. - D.O.F.T. 47: 273.
- SALOMONSEN, FINN., 1963: Oversigt over Danmarks fugle: 127-128.

NATHEJRE

Nycticorax nycticorax nycticorax
(Linnaeus)

iagttaget ved Knudshoved.

27. maj 1958 gik jeg sammen med min søn, lærer DIRCH JØRGENSEN, et stykke langs Krusåen i Kruså ca. 300 m nord for den nuværende grænse. Ca. 40 m øst for landevejen – nu Europavej 3 – langs nordsiden af parken til Krusågård – nu hotel – sad der en Nathejre ca. 15 m oppe i de høje bøgetræers skyggeside. Fuglen var i overgang fra unge-til voksendragt med blå fjer i vingerne, med mørk overside, endnu uden lange nakkefjer og med endnu meget af den unge fugls gråbrune dragt.

Da vi havde iagttaget fuglen fra klokken 13,30 til 13,50 og ikke havde mere tid, gik vi helt hen under den, hvorved den fløj over vejen mod vest til træerne ved Kruså møllesø.

JØRGEN JØRGENSEN.

SORT STORK

Ciconia nigra (L.)
ved Skagen.

Under D.O.F.'s påskelej på Skagen i 1962 havde man den 23. april lejlighed til at iagttage 2 Sorte Storke (*Ciconia nigra*).

Kl. 0810 observeredes fra lejrens hovedkvarter ved Nordstrand 3 storkelignende fugle, som skruede højt til vejs i en vågeflok. Ved nærmere eftersyn viste det sig, at der var tale om 2 Sorte Storke

(*C. nigra*) og 1 Hvid Stork (*C. ciconia*).

Efter ca. 5 minutters forløb trak fuglene vestover, og slog sig ned på hedeterrænet SE. for radarstationen ved Nordstrand. Da nogle af lejrdelegerne nærmede sig fuglene, fløj de atter mod vest, og slog sig ned i en fladvand sø. Det lykkedes nu at komme fuglene på en afstand af ca. 75 meter, og da lysforholdene var de bedste, var der rige muligheder for at iagttage fuglene, som begge var fuldt udfarvede.

Efter nogen tids forløb slog 3 Hejrer (*Ardea cinerea*) sig også ned i søen, og der var nu gennem længere tid lejlighed til at iagttage de tre store fuglearter på kort afstand.

Senere på dagen havde foruden lejrdelegerne flere ornitologer lejlighed til at se fuglene, som igen hen på eftermiddagen sås skruende over klitrækkerne.

Sort Stork er tidligere set ved Skagen den 17. maj 1957, (NIELS HESSELBERG CHRISTENSEN: Iagttagelser ved Skagen, maj 1957, D.O.F.T. 52. 1958 p. 81 f.) og det vil sikkert ligge mange nær at antage, at der er tale om et nordjysk ynglepar, som strejfer lidt omkring. Dette er imidlertid næppe sandsynligt; der er langt snarere tale om fugle fra den Østeuropæiske population, idet der ikke siden 1951 er givet meddelelse om yngleforekomst af Sort Stork i Danmark.

Eftersyn på en lang række gamle ynglepladser i sommeren 1962 gav kun negative resultater, og man må sikkert se i øjnene, at Sort Stork definitivt er forsvundet som dansk ynglefugl.

SIGURD ROSENDAHL.

Anmeldelser

Bestämningssguide för vissa tättingar. – Sammanställd av LARS SVENSSON, Stockholm 1964.

Forf. har på grundlag af de vigtigste håndbøger om emnet, bl.a. Williamsons uundværlige »Identifications for Ringers« (I–III). samt egne erfaringer fra fuglestationerne på Ottenby og Capri udarbejdet »ett lätthanterligt minnesstöd« for ringmærkere m.h.t. skelnemærker for arter, alder og køn, i et vist mål også racer, for en række spurvefugle. Hans erfaringer fra fuglestationerne har tilført adskilligt, som ikke findes i diverse forlæg. I indledningen gives der anvisning på undersøgelse og måltagning af den fangne fugl, – vigtigt er det bl.a., at vingeformen undersøges med den rette teknik. Den exakte examination af vingeformen

ved udmåling burde have været nævnt. Teksten er kortfattet, og komprimeret ved hjælp af forkortelser og formler, som nok kan give en ikke-svensker begyndervanskeligheder. Kun skelnemærkerne er omtalt, og der forudsættes derfor ganske meget bekendt, også en del, som ikke hører til den almindelige feltornithologs basalviden. Der er omhyggeligt gjort rede for faldgruber og variationer, som kan medføre vanskeligheder. En meget stor fordel fremfor de gængse håndbøger om emnet er de talrige illustrationer af vingeformler og andre detaljer af betydning. Artsudvalget er i visse henseender meget stort ligesom i Williamsons bøger; således omtales adskillige arter, som aldrig eller kun yderst sjældent er truffet i Europa, endvidere en del syd-europæiske arter. Det er berettiget af differentialdiagnostiske grunde, men omtalen af de sjældne former er oftest så kortfattet, at man må gøre sig